Kansallinen turvetyöryhmä viittaa SeAMKin energiaturveyrittäjäkyselyyn

9.4.2021

Sanna Marinin (sd) hallitusohjelman tavoitteena on puolittaa energiaturpeen käyttö vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) asetti kansallisen ja laaja-alaisen turvetyöryhmä pohtimaan energiaturvetuotannon hallittua alasajoa ja turpeen käytön siirtymää korkeamman jalostusasteen tuotteisiin v. 2020. Kansallisen turvetyöryhmän jäsenet olivat TEM, maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö, Geologian tutkimuskeskus, Huoltovarmuuskeskus, Luonnonvarakeskus, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Suomen turvetuottajat ry, Suomen ympäristökeskus, Bioenergia ry, Energiateollisuus ry, Koneyrittäjät ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto ry, Itä-Suomen yliopisto ja Kuntaliitto. Lisäksi työryhmä kuuli kokouksissaan lukuisia muita alan toimijoita ja asiantuntijoita.

Turpeen käyttö on vähentynyt paljon odotettua nopeammin ja alasajo on mennyt paikoin hallitsemattomaksi mm. viimeaikaisten turveveron korotusten takia. Turvetyöryhmän mukaan tilanteessa olisi kiinnitettävä huomiota erityisesti huoltovarmuuskysymyksiin, turveyrittäjien tukemiseen, muiden turvetuotteiden, kuten kasvu- ja kuiviketurpeen tuotannon turvaamiseen, korkeamman jalostusasteen tuotteisiin sekä suonpohjien jälkikäyttöön. Turvetyöryhmän loppuraportti julkaistiin maaliskuussa 2021 (TEM 2021).

HYBE-hanke tärkeässä roolissa

Kansallisen turvetyöryhmän loppuraportissa on viitattu myös SeAMKin vuonna 2020 toteuttamaan energiaturveyrittäjäkyselyyn. SeAMKin HYBE-hankkeessa tekemä kysely oli kansallisesti ensimmäinen kvantitatiivinen tutkimus, jossa yrittäjien omia mielipiteitä oikeudenmukaisen siirtymän tukikeinoista oli selvitetty.

Etelä-Pohjanmaalla on kansallisesti merkittävin määrä energiaturveyrittäjiä ja HYBE-hankkeen tuloksista pyydettiin kuuleminen kansallisen turvetyöryhmän kokouksessa 19.11.2020. Turvetyöryhmän loppuraportissa korostetaankin turpeen merkittävää asemaa Etelä-Pohjanmaalla ja summataan SeAMKin kyselyn tuloksia. Raportissa todetaankin kyselyn tulosten perusteella, että ”*Riskiryhmiä* (energiaturveyrittäjistä) *ovat ikääntyneet ja vähän kouluttautuneet yrittäjät, sillä heiltä saattaa puuttua sopeutumiskykyä muutokseen. Toisaalta maakunnassa on kymmeniä alle 50-vuotiaita turveyrittäjiä ja heidän tukemisensa on tärkeää*. ” (TEM 2021).

Energiaturvekysymys koskee koko ruokaketjua

Kun energiaturpeen käyttö vähenee, asia koskettaa myös koko ruokaketjua. Kansallinen turvetyöryhmä tuo

vakavasti sen tosiseikan, että on tarve selvittää mahdollisuudet luoda järjestelmä, jossa säilytetään tuotannossa kotimaista kysyntää vastaava määrä kasvu- ja kuiviketurpeen tuotantoalueita ja noston loputtua säilytetään alueista huoltovarmuuden kannalta välttämätön osa valmiudessa energiaturpeen nostoon.

Asia koskettaa myös kuntatalouksia

Kansallinen turvetyöryhmä toi esille, että turve tulee säilyttää huolto- ja toimitusvarmuuspolttoaineena siirtymäkauden ajan huomioiden vaihtoehtoisten energiamuotojen kehittyminen. Koska monen kaupungin kaukolämpöjärjestelmät perustuvat poltettaviin biomassoihin, on asioissa edettävä hallitusti. Viime kädessä energiayhtiöt sekä energiankäyttäjät eli tavalliset kuntalaiset kuittaavat laskut erilaisina veroina ja maksuina.

*SeAMKin Energiaturveyrittäjäkysely tehtiin osana HYBE-hanketta, joka tarkastelee eteläpohjalaisten maaseutuyritysten hybridienergiaratkaisuja. Hankekumppani eli Vaasan yliopiston Vebic osallistui kyselyn valmisteluun. Hanketta rahoittavat Etelä-Pohjanmaan Ely-keskus Manner-Suomen maaseutuohjelmasta sekä yksityiset tahot (MTK Säätiö, Seinäjoen Energia, EPV Energia ja Töysän Säästöpankkisäätiö).***Kari Laasasenaho**, FT
SeAMK Ruoka

Risto Lauhanen, MMT
SeAMK Ruoka

Lähteet:

TEM (Työ- ja elinkeinoministeriö) 2021: Turvetyöryhmä. Työpaperi 30.3.2021. Saatavilla: file: https://tem.fi/documents/1410877/67934370/Turvety%C3%B6ryhm%C3%A4%2C+ty%C3%B6paperi+30.03.21.pdf/e03ce6ed-5858-c9bb-962f-9c944244e146/Turvety%C3%B6ryhm%C3%A4%2C+ty%C3%B6paperi+30.03.21.pdf?t=1617109410705 (8.4.2021)